

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K nadobudnutiu držby**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 204/2013 zo dňa 25. 3. 2015
- 2. Vydanie veci jednému z manželov za trvania manželstva v súvislosti s poskytnutím náhrady podľa predpisov o reštitúcii majetku a spoločný majetok manželov**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 314/2013 zo dňa 24. 2. 2015
- 3. Dobré mravy a prekážky brániace vydaniu nehnuteľnosti oprávnenej osobe podľa zákona o pôde**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28 Cdo 3424/2014 zo dňa 25. 2. 2015
- 4. K úprave rozsahu styku rodiča so školopovinným dieťaťom**
Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 2298/15 zo dňa 15. 3. 2016
- 5. Vecná legitímácia a podmienky konania**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 5252/2014 zo dňa 24. 2. 2015
- 6. Vykonanie peňažného trestu nebráni podaniu dovolania proti rozhodnutiu o jeho uložení**
Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 555/2015-19 zo dňa 9. 3. 2016
- 7. K obťažovaniu hlukom pochádzajúcim z tréningového futbalového ihriska**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2270/2012 zo dňa 25. 3. 2015
- 8. Náhrada za obmedzovanie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014 zo dňa 14. 4. 2016
- 9. Osoba zodpovedná za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 313/2013 zo dňa 14. 4. 2016
- 10. K vymedzeniu nákladov nevyhnutných na opravu alebo údržbu spoločnej veci a prieskumná činnosť dovolacieho súdu k tejto otázke**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 1248/2013 zo dňa 25. 3. 2015
- 11. K prekážke veci rozhodnutej v exekučnom konaní**
Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3CoE/4/2015 zo dňa 27. 1. 2016
- 12. K súbehu výkonu funkcie štatutárneho orgánu a pracovného pomeru**
Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoPr/2/2015 zo dňa 9. 3. 2016
- 13. Dobrá viera ako predpoklad vydržania vlastníckeho práva pri vzniku držby veci na základe zmluvy absolútne neplatnej pre nezrozumiteľnosť**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 4742/2014 zo dňa 24. 2. 2015
- 14. Námiетка premlčania v rozpore s dobrými mravmi**
Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 441/2013 zo dňa 31. 3. 2016
- 15. K postupu súdu pri úvahe o použití moderačného práva pri rozhodovaní o náhrade nákladov konania**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 825/2015 zo dňa 7. 4. 2015

1. K nadobudnutiu držby

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 204/2013 zo dňa 25. 3. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje pojem držby ako jedného z nosných vecno-právnych inštitútov, ktorý sa v praxi prejavuje najmä v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva vydržaním.

Právna veta:

Držba sa nadobúda držiteľskou vôľou realizovanou nakladaním s vecou, ktorého podstata nie je nevyhnutne vo fyzickom ovládaní veci. Corpus possessionis má ten, kto vstupuje ohľadom veci do takých spoločenských vzťahov, ktoré sú všeobecne považované za prejav moci nad vecou, teda za „nakladanie s vecou“. Fyzické ovládanie veci je len jedným z možných spôsobov nakladania s vecou. Fakticky vec ovláda ten, kto podľa všeobecných názorov a skúseností vykonáva tzv. právne panstvo nad vecou. Držiteľom je aj ten, kto vykonáva držbu prostredníctvom inej osoby (tzv. detentora). Držbu veci nevyklučuje ani užívanie veci inou osobou než držiteľom na základe vecného alebo záväzkového práva (popr. i bez právneho dôvodu), pokiaľ sa táto osoba sama nechopí držby, a to ani v prípade, že vlastník má k veci len čisté vlastníctvo.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Držba

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 129 ods. 1

pre ČR: 40/1964 Sb. – § 129 ods. 1

2. Vydanie veci jednému z manželov za trvania manželstva v súvislosti s poskytnutím náhrady podľa predpisov o reštitúcii majetku a spoločný majetok manželov

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 314/2013 zo dňa 24. 2. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje otázku nadobudnutia veci za trvania manželstva v rámci tzv. reštitučných procesov z hľadiska výluky, ktorú Občiansky zákonník vymedzuje ako výnimku z nadobudnutia do spoločného majetku manželov (bezpodielového spoluvlastníctva manželov), a to v danom prípade v pomeroch právneho nástupcu pôvodného vlastníka veci.

Právna veta:

Do spoločného majetku manželov patrí aj vec vydaná za trvania manželstva jednému z manželov v rámci predpisov o reštitúcii majetku, pokiaľ k vydaniu nedošlo z dôvodu jeho právneho nástupníctva po pôvodnom vlastníkovi, ale preto, že bol právnym nástupcom osoby oprávnenej na prijatie náhrady podľa reštitučných predpisov.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 143

pre ČR: 40/1964 Sb. – § 143

3. Dobré mravy a prekážky brániace vydaniu nehnuteľnosti oprávnenej osobe podľa zákona o pôde

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28 Cdo 3424/2014 zo dňa 25. 2. 2015

Anotácia:

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje, že všeobecný korektív občianskoprávných vzťahov v podobe dobrých mravov nemôže slúžiť pri náprave majetkových krívd v rámci tzv. reštitučných procesov ako rozširujúci faktor pri vymedzení prekážok brániacich vydaniu nehnuteľností oprávnenej osobe.

Právna veta:

Prostredníctvom § 3 ods. 1 OZ nemožno rozširovať výpočet prekážok brániacich vydaniu nehnuteľnosti oprávnenej osobe podľa zákona č. 229/1991 Zb.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Reštitúcie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 3 ods. 1, 229/1991 Zb. – § 6 ods. 1

pre ČR: 40/1964 Sb. – § 3 ods. 1, 229/1991 Sb. – § 6 ods. 1

4. K úprave rozsahu styku rodiča so školopovinným dieťaťom

Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 2298/15 zo dňa 15. 3. 2016

Anotácia:

Predkladané rozhodnutie Ústavného súdu sa nesie v duchu posilňovania trendu rovnosti oboch rodičov pri starostlivosti o maloleté dieťa. Ústavný súd ČR v odôvodnení rozhodnutia kritizuje prístup všeobecných súdov, ktoré po začiatku povinnej školskej dochádzky dieťaťa styk s druhým rodičom spravidla zužujú na víkendové dni, a to s odkazom na potrebnú stabilitu a nutnosť vytvorenia režimu počas dní, keď prebieha vyučovanie.

S týmto názorom však Ústavný súd ČR nesúhlasí a, naopak, zdôrazňuje dôležitosť styku druhého rodiča s dieťaťom v priebehu dní, keď sa dieťa pripravuje na svoje budúce povolanie. Pre dieťa je, naopak, omnoho väčším prínosom, ak má počas absolvovania povinnej školskej dochádzky možnosť čerpať zo skúseností, schopností a vedomostí oboch rodičov. Medzi dieťaťom a rodičom, ktorý nemá dieťa zverené do starostlivosti, sa zároveň, vďaka rozšíreniu styku, vytvorí hlbšie puto, ktoré sa v konečnom dôsledku odrazí aj vo zvýšenom pocite zodpovednosti druhého rodiča za budúcnosť dieťaťa. S ohľadom na rozhodnutie Ústavného súdu ČR by teda mali všeobecné súdy pri nástupe dieťaťa do školy rozsah styku s druhým rodičom skôr rozširovať, ak tomu nebránia objektívne dôvody.

Právna veta:

I. V prípade, keď všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je potrebné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je sa v zásade rovnakou mierou starať o dieťa a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje aj právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, a preto ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by tomu dieťaťu malo byť umožnené stýkať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané.

II. V posudzovanej veci krajský súd pristúpil k obmedzeniu styku sťažovateľa s maloletou a toto svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate len tým, že maloletá začne navštevovať prvú triedu základnej školy a že (zrejme) bude mať záujmovú činnosť. Takýto dôvod však očividne nie je možné považovať za relevantný, pretože sa týka v podstate všetkých školopovinných detí a jeho uplatnenie by v konečnom dôsledku znamenalo, že princíp rovnosti rodičov, pokiaľ ide o starostlivosť o maloleté dieťa, by nebolo možné vôbec naplniť, a tak napr. striedavá starostlivosť, ktorá je pomyselným „ideálom“ usporiadania pomerov detí a rodičov, ktorí spolu nežijú, by bola prakticky vylúčená.

III. Pre dieťa a jeho budúcnosť má veľký význam práve obdobie, keď musí plniť svoje školské a ďalšie povinnosti a keď je viac než inokedy potrebné, aby sa do jeho výchovy zapojili obaja rodičia tak, aby dieťa mohlo čo najviac ťažiť zo znalostí, skúseností a výchovných a pedagogických schopností oboch rodičov, a nielen jedného z nich. Okrem toho možnosť väčšieho zapojenia rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, do výchovy dieťaťa v období, keď sú naňho kladené zvýšené nároky a keď dieťa musí spoločne (aj) s týmto rodičom prekonávať rôzne prekážky a riešiť spoločné problémy, má význam aj pre prehĺbenie vzájomných citových väzieb medzi nimi a tiež vedie tohto rodiča k zodpovednosti za budúcnosť dieťaťa. Nejde teda len o právo oboch rodičov podieľať sa na výchove svojho dieťaťa, ale tiež o sledovanie jeho „najlepšieho záujmu“, keď široký styk aj v školskom roku spravidla bude pre dieťa prínosom a obohatením.

Právna oblasť: Občianske právo, Rodinné právo

Právny inštitút: Styk s maloletým dieťaťom, najlepší záujem dieťaťa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 36/2005 Z. z. – § 24 ods. 4, § 25, § 36
pre ČR: 89/2012 Sb. – § 888, § 891, § 907 odst. 3

5. Vecná legitímácia a podmienky konania

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 5252/2014 zo dňa 24. 2. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje, že otázku vecnej legitímácie účastníka konania nemožno spájať s úvahou o splnení či nesplnení podmienok konania, pretože legitímácia podmieňuje vyhovieť žalobe, ale splnenie podmienok konania iba predurčuje možnosť žalobu vecne prejednať.

Právna veta:

Vecná legitímácia nie je podmienkou konania.

Právna oblasť: Občianske právo procesné

Právny inštitút: Podmienky konania, civilné konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 160/2015 Z. z. – § 161 (od 1. 7. 2016)
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 103

6. Vykonanie peňažného trestu nebráni podaniu dovolania proti rozhodnutiu o jeho uložení

Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 555/2015-19 zo dňa 9. 3. 2016

Anotácia:

Medzi Ústavným súdom SR a Najvyšším súdom SR už dlhší čas prebieha názorový spor ohľadom možnosti podania dovolania proti rozhodnutiu, ktorým bol uložený peňažný trest a u ktorého zároveň, v zmysle ustanovenia § 92 ods. 2 Trestného zákona, dochádza k zahladeniu jeho vykonaním. Zatiaľ čo Najvyšší súd SR zastáva názor, že proti predmetnému rozhodnutiu dovolanie nie je prípustné, Ústavný súd SR jednoznačne potvrdil, že dovolanie prípustné je.

Ústavný súd SR svoje stanovisko zároveň odôvodňuje relevantnými argumentami. Okrem iného poukazuje na skutočnosť, že pokiaľ by akceptoval argumentáciu Najvyššieho súdu SR, tak by v dôsledku prípadného nezákonného rozhodnutia zostala informácia o zahladenom odsúdení v odpise z registra trestov, takže páchatel by prakticky stratil možnosť zamestnať sa v štátnej správe. Nezanedbateľná je ďalej skutočnosť, že aj napriek zahladeniu odsúdenia zostáva rozhodnutie titulom pre uplatnenie práva na náhradu škody v civilnom konaní.

Právna veta:

Z hľadiska prípustnosti podania dovolania je bez významu, či sa v dôsledku zahladenia odsúdenia hľadá na osobu odsúdeného ako na osobu, ktorá odsúdená nebola, keďže z hľadiska prípustnosti podania dovolania je rozhodujúce to, či existuje odsudzujúce rozhodnutie a či toto odsudzujúce rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Tomuto záveru plne korešponduje aj znenie citovaného ustanovenia § 165 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého odsudzujúcim rozsudkom je rozsudok, ktorým súd obžalovaného uznal za vinného.

Inak povedané, podmienkou podania dovolania je existencia už samotného odsúdenia páchatela – podmienkou nie je absencia zahladenia odsúdenia spojená so zákonnou fikciou neodsúdenia. Fikcia neodsúdenia sťažovateľa vyplýva z vykonania uloženého peňažného trestu na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku, pričom odopretím práva podať dovolanie proti takémuto právoplatnému rozhodnutiu by nebolo možné naplniť deklarovaný účel inštitútu dovolania, ktorým je odstrániť účinky založené nezákonným právoplatným rozhodnutím.

Právna oblasť: Trestné právo

Právny inštitút: Peňažný trest, dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 300/2005 Z. z. – § 92 ods. 2
301/2005 Z. z. – § 368 ods. 1
pre ČR: 40/2009 Sb. – § 69 odst. 4
141/1961 Sb. – § 265a odst. 2 písm. a)

7. K obťažovaniu hlukom pochádzajúcim z tréningového futbalového ihriska

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2270/2012 zo dňa 25. 3. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje v rámci tzv. susedského práva limity obťažovania hlukom pochádzajúcim z tréningového futbalového ihriska so záverom, že ani prekročenie hlukových limitov nemusí vždy zakladať záver o obťažovaní nad mieru primeranú pomerom.

Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu bola podaná ústavná sťažnosť, ktorú Ústavný súd Českej republiky odmietol uznesením zo dňa 10. novembra 2015, sp. zn. II. ÚS 1791/2015.

Právna veta:

I keď konkrétne meranie hladiny hluku v blízkosti rodinného domu dotknutého vlastníka vykazuje najmä v priebehu tréningov na futbalovom ihrisku prekročenie stanovených hlukových limitov, nemusí ísť nutne o imisie prekračujúce mieru primeranú pomerom.

Ak ihrisko slúži k prevádzke futbalu a ide o štandardnú futbalovú plochu určenú na tréningové činnosti a prípravným (nesúťažným) zápasom, je hluk spôsobovaný prakticky iba činnosťami, ktoré sú s výkonom tohto športu úplne imanentne spojené a bez nich danú športovú aktivitu nemožno plnohodnotne vykonávať. Ak ide najmä o verbálne prejavy a pokyny hráčov a trénerov, zvuk letiacich a do zábran narážajúcich lôpt, prípadne slovné prejavy osôb, ktoré sa tréningov alebo prípravných zápasov zúčastňujú ako diváci, futbal sa bez týchto prejavov nemôže zaobiť, pretože sú pre neho úplne prirodzené a samy osebe sú sprievodným a nevyhnutným javom týchto športových aktivít. O to viac, pokiaľ je ihrisko vybavené tzv. umelým trávnatým povrchom, umožňuje výkon futbalovej činnosti v priebehu celého roku, t. j. aj v dobe, keď vonkajšie klimatické podmienky neumožňujú využitie ihrísk s prirodzeným trávnatým povrchom, a slúži tak celoročne k športovému využitiu. Prihliadnutie k týmto okolnostiam so záverom, že ani prekročenie hlukových limitov nemusí založiť obťažovanie nad mieru primeranú pomerom, nezakladá, s prihliadnutím k individuálnym okolnostiam prípadu, zjavnú neprimeranosť takejto úvahy.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Susedské práva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 127 ods. 1
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 127 odst. 1, 89/2012 Sb. – § 1013

8. Náhrada za obmedzovanie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014 zo dňa 14. 4. 2016

Anotácia:

Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť mu do troch dní náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva. Uviedol, že je vlastníkom pozemku, ktorý nadobudol kúpnu zmluvou. Na spornej parcele stavebné bytové družstvo v roku 1973 bez súhlasu vtedajšieho vlastníka pozemku postavilo bytový dom súpisné č. X (ďalej len „bytový dom“) so štyrmi bytmi; na tomto liste vlastníctva je poznamenané, že k spornej parcele je zriadené vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. Žalobcovi, napriek tomu, že je vlastníkom spornej parcely, je odopieraná akákoľvek náhrada za pretrvávajúce obmedzenie (pokračujúce obmedzovanie) jeho vlastníckeho práva, ku ktorému bezpochyby dochádza. Za toto obmedzenie požadoval od žalovaných náhradu, ktorú vypočítal vo výške primeraného nájomného (12 €/m²).

Právna veta:

Vecné bremená zriadené ex lege majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Zároveň však majú aj súkromnoprávny prvok. Vecné bremeno totiž charakterizuje občianske právo ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktorého obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremená tento charakter majú tiež. Ich režim nie je úplne totožný s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadia špeciálnou úpravou právnych predpisov, avšak nejde o komplexnú úpravu, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Ak tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou úpravou občianskoprávnou. Subsidiárne použitie všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka vyplýva aj z ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z., podľa ktorého „ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahuje sa na práva a povinnosti vlastníkov domov, bytov a nebytových priestorov Občiansky zákonník a osobitné predpisy.“ Preto aj keď v danom prípade zákon č. 182/1993 Z. z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 tohto zákona vzniká len za náhradu, je potrebné v tejto súvislosti vychádzať aj z čl. 11 ods. 4 Listiny a čl. 20 ods. 4 Ústavy.

Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Vecné bremená

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 151n, 182/1993 Z. z. – § 23 ods. 5

9. Osoba zodpovedná za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 313/2013 zo dňa 14. 4. 2016

Anotácia:

Zo zisteného skutkového stavu vo veci vyplýva, že škodu pri vedení osobného motorového vozidla žalovanej bez jej vedomia spôsobil syn žalovanej, ktorý mal vodičské oprávnenie a ktorý v čase, keď žalovaná bola mimo bydliska na dovolenke vo Vysokých Tatrách, vzal kľúče od vozidla uložené na obvyklom mieste ich odkladania a následne ich použil k jazde.

Právna veta:

Žalovaná nezavinila zneužitie svojho motorového vozidla, a to ani vo forme nevedomej nedbanlivosti. V danej veci totiž nič nenasvedčovalo tomu, že by v rámci bežných rodinných vzťahov existovalo riziko zneužitia vozidla synom žalovanej. Syn žalovanej riadil motorové vozidlo vždy len v prítomnosti žalovanej, nikdy neprejavil vôľu jazdiť s vozidlom sám. Žalovaná preto nemala dôvod, aby počas svojej dovolenky, ktorú trávila mimo bydliska, zabezpečovala motorové vozidlo nejakým dôslednejším spôsobom, napr. vzatím kľúčov od neho na dovolenku. Keďže v žiadnom právnom predpise nie je stanovená povinnosť prevádzateľovi motorového vozidla, ako majú byť kľúče od vozidla zabezpečené, je treba vychádzať z požiadavky rozumného prístupu k zabezpečeniu kľúčov od vozidla. V bežných rodinných vzťahoch, kde nie sú dané okolnosti svedčiacie o tom, že by k zneužitiu vozidla rodinným príslušníkom mohlo dôjsť, nie je potrebné kľúče od vozidla osobitne zabezpečovať. V predmetnej veci nič v správaní syna žalovanej nenasvedčovalo tomu, že by takéto riziko existovalo. Syn žalovanej, žijúci s ňou v spoločnej domácnosti, nikdy motorové vozidlo sám nepoužil a ani jeho správanie nijakým spôsobom nenasvedčovalo opak. Žalovaná preto nemala dôvod predpokladať, že jej syn za pomoci kľúčov uložených na obvyklom mieste, kde ich žalovaná vždy odkladala, vozidlo k jazde použije.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 430 ods. 1

10. K vymedzeniu nákladov nevyhnutných na opravu alebo údržbu spoločnej veci a prieskumná činnosť dovolacieho súdu k tejto otázke

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 1248/2013 zo dňa 25. 3. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje všeobecné pojmy nákladov na opravu alebo údržbu veci v podielovom spoluvlastníctve. Problematika § 139 ods. 2 OZ je v praxi pomerne častá, ale judikatúra, ktorá by základné pojmy spadajúce pod dané ustanovenie riešila, chýbala. Rozhodnutie Najvyššieho súdu naznačuje, akými úvahami by sa mali sudy pri rozhodovaní týchto sporov riadiť, so zdôraznením zohľadnenia okolností konkrétneho prípadu a limitovanou možnosťou prieskumu prijatých záverov dovolacím súdom.

Právna veta:

Posúdenie toho, aké náklady vzťahujúce sa k spoločnej veci možno považovať za náklady nevyhnutné na opravu alebo údržbu spoločnej veci, nie je možné pre všetky prípady stanoviť. Je potrebné prihliadnúť na okolnosti konkrétneho prípadu a najmä na povahu spoločnej veci; úvahy súdov by mohol dovolací súd preskúmať iba v prípade zjavnej neprímeranosti ich úvah a záverov.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Spoluvlastníctvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 139 ods. 2
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 139 odst. 2

11. K prekážke veci rozhodnutej v exekučnom konaní

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3CoE/4/2015 zo dňa 27. 1. 2016

Anotácia:

V predkladanom rozhodnutí sa Krajský súd Trenčín zaoberal otázkou, či nastáva prekážka veci rozhodnutej (*res iudicatae*) v exekučnom konaní v prípade, keď bolo predchádzajúce exekučné konanie v tej istej veci zastavené z dôvodu podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku, teda z dôvodu, že ten, kto navrhol vykonanie exekúcie, navrhol následne jej zastavenie.

Krajský súd Trenčín pri posudzovaní nastolenej otázky vychádzal s odkazom na ustanovenie § 251 ods. 4 OSP z ustáleného právneho názoru prijatého pre konania podľa Občianskeho súdneho poriadku (od 1. 7. 2016 Civilného sporového poriadku) a uzatvoril, že právoplatným zastavením exekučného konania z dôvodu návrhu oprávneného nedochádza k vzniku prekážky veci rozhodnutej, pretože týmto rozhodnutím nedochádza k prejednaniu veci v jej merite. Rozhodnutím o zastavení konania na návrh oprávneného totiž nedochádza k rozhodnutiu o predmete konania, ktorým je nárok oprávneného žiadať nútený výkon rozhodnutia.

Právna veta:

Z ustanovenia § 251 ods. 4 OSP je nutné vyvodiť, že pre exekučné konanie platia procesné podmienky, ktoré sú v podstate totožné s podmienkami sporového (nachádzacieho) konania. Na to nadväzujú aj dôsledky existencie nedostatku podmienok konania. Ak pôjde o neodstrániteľnú podmienku exekučného konania, súd je povinný exekučné konanie zastaviť, a to práve vzhľadom na ustanovenia § 103 a § 104 OSP v spojení s § 251 ods. 4 OSP. Keďže Exekučný poriadok neobsahuje žiadne špeciálne ustanovenie, ktoré by upravovalo prekážku rozhodnutej veci, je potrebné aj na exekučné konanie aplikovať ustanovenie § 159 ods. 3 OSP, ktoré výslovne zakotvuje, že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Pre posúdenie rozsahu tohto striktného zákazu je nevyhnutné posúdiť, čo sa rozumie rozhodnutím vo veci samej v exekučnom konaní. Vecou samou sa rozumie nárok uplatňovaný iniciátorom súdneho (ale aj exekučného) konania, ktorý je predmetom konania, spolu s príslušenstvom tohto nároku. V exekučnom konaní je predmetom konania žiadosť oprávneného o tzv. nútený výkon rozhodnutia (exekučného titulu), a to v prípade, ak povinný dobrovoľne nesplnil povinnosť vyplývajúcu z tohto rozhodnutia. Z citovaného ustanovenia § 57 Ex. por. vyplýva, že exekúciu možno zastaviť jednak z dôvodov procesných [napr. § 57 ods. 1 písm. c)] a jednak z dôvodov hmotnoprávnych. Pri posudzovaní veci v zmysle § 159 ods. 3 Ex. por. je preto potrebné preskúmať, z akého dôvodu bola exekúcia zastavená. Odvolací súd má za to, že pokiaľ súd prvého stupňa v exekučnom konaní rozhodol o zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. c) Ex. por. z dôvodu, keď oprávnený podal návrh na zastavenie exekúcie, nedošlo k prejednaniu veci v jej merite, z ktorého dôvodu nemohla vzniknúť prekážka veci rozhodnutej.

Právna oblasť: Občianske právo procesné, exekúcia

Právny inštitút: Prekážka veci rozhodnutej (*res iudicatae*)

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 99/1963 Zb. – § 251 ods. 4, § 159 ods. 3 (do 30. 6. 2016)
160/2015 Z. z. – § 2, § 230 (od 1. 7. 2016), 233/1995 Z. z. – § 57 ods. 1 písm. g)
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 159a odst. 4, 120/2001 Sb. – § 52 odst. 1

12. K súbehu výkonu funkcie štatutárneho orgánu a pracovného pomeru

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoPr/2/2015 zo dňa 9. 3. 2016

Anotácia:

Krajský súd Trenčín v predkladanom rozhodnutí upozorňuje na významné rozlišovacie kritérium pre odlišenie právneho rámca činností, ktoré v prípade súbehu výkonu funkcie člena štatutárneho orgánu a pracovného pomeru vykonáva člen štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti z titulu výkonu funkcie a ktoré, naopak, vykonáva v režime pracovného pomeru.

V rozhodnutí sa Krajský súd Trenčín zaoberá súbehom výkonu funkcie člena predstavenstva akciovej spoločnosti s pracovným pomerom, v rámci ktorého mal člen predstavenstva vykonávať pre akciovú spoločnosť druh práce „manažér“. Podľa dojednaní v pracovnej zmluve mal v súlade so svojou pracovnou náplňou kontrolovať dochádzku podriadených zamestnancov, zúčastňovať sa obchodných rokovaní, pripravovať nájomné zmluvy, zastupovať spoločnosť na rokovaní s úradmi, zabezpečovať vymáhanie pohľadávok, pripravovať podnikateľské zámery a vykonávať ostatné činnosti vyplývajúce zo správy a riadenia spoločnosti. Krajský súd Trenčín sa priamo nevyjadril k obsahovej náplni druhu práce, ale zdôraznil, že súbeh (a teda aj existencia pracovného pomeru) je možný len vtedy, ak by medzi členom predstavenstva a predstavenstvom v danej spoločnosti existoval vzťah subordinácie a člen predstavenstva by bol povinný pri výkone pracovných činností riadiť sa pokynmi predstavenstva, ktoré by mu ukladalo úlohy.

Právna veta:

Odvolač súd uvádza, že súbeh funkcie (člena) štatutárneho orgánu a pracovného pomeru navrhovateľa je možný len vtedy, ak existuje medzi štatutárnym orgánom (jeho členom) a spoločnosťou právny a faktický vzťah podriadenosti a nadriadenosti. Štatutárny orgán (jeho člen) môže tak pri splnení tohto základného predpokladu vykonávať pre spoločnosť (zamestnávateľa) v pracovnom pomere činnosti, ktoré sú obsahovo jednoznačne odlišiteľné od činnosti obchodného vedenia. I keď sa v právnej praxi pripúšťa, aby člen štatutárneho orgánu popri výkone funkcie člena štatutárneho orgánu vykonával v pracovnom pomere aj riadiacu činnosť ako vedúci zamestnanec spoločnosti, toto je prípustné len za splnenia ďalších podmienok. Ide najmä o podrobné a jednoznačné vymedzenie náplne práce vedúceho zamestnanca v pracovnej zmluve. Ak by navrhovateľ, tak ako tvrdil, bol súčasne v pozícii vedúceho zamestnanca, bol by zo zákona oprávnený riadiť a kontrolovať zamestnancov, ktorí v rámci organizačnej štruktúry by stáli na nižších stupňoch riadenia. Za svoju činnosť by zodpovedal štatutárnemu orgánu a o svojej činnosti by mu predkladal správy a odporúčania na prijatie rozhodnutí. Naopak, štatutárny orgán by následne vykonával obchodné vedenie vo vzťahu k danému úseku tým, že by kontroloval činnosť svojho člena ako zamestnanca a ukladal mu úlohy.

Právna oblasť: Obchodné právo, pracovné právo

Právny inštitút: Štatutárny orgán, pracovný pomer, súbeh výkonu funkcie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 513/1991 Zb. – § 66 ods. 3

pre ČR: 90/2012 Sb. - § 61 odst. 3

13. Dobrá viera ako predpoklad vydržania vlastníckeho práva pri vzniku držby veci na základe zmluvy absolútne neplatnej pre nezrozumiteľnosť

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 4742/2014 zo dňa 24. 2. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky dopĺňa judikatúru výkladom, keďže môže založiť dobrú vieru vedúcu k vydržaniu uchopenia sa držby na základe zmluvy absolútne neplatnej pre nezrozumiteľnosť. Prichádza k záveru, že takúto držbu nie je možné považovať za oprávnenú a nemôže viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním.

Právna veta:

Pokiaľ sa niekto chopí držby nehnuteľnosti na základe zmluvy absolútne neplatnej pre nezrozumiteľnosť, nemôže byť vzhľadom k všetkým okolnostiam v dobrej viere, že je vlastníkom veci. Držba, ktorej sa nadobúdateľ na základe takej zmluvy ujme, nie je oprávnená a nemôže viesť k vydržaniu vlastníckeho práva k veci, a to ani v prípade, že držiteľ je presvedčený, že vec mu patrí.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Vydržanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 134 ods. 1

pre ČR: 40/1964 Sb. - § 134 odst. 1

14. Námiетка premlčania v rozpore s dobrými mravmi

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 441/2013 zo dňa 31. 3. 2016

Anotácia:

Žalobca nepovažoval právne posúdenie veci odvolacím súdom za správne v otázke posúdenia premlčania práva na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva nebytového priestoru a v otázke posúdenia, či námiетка premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi.

Právna veta:

Zásada výkonu práv v súlade s dobrými mravmi predstavuje významný princíp, ktorý v odôvodnených prípadoch dovoľuje zmierňovať tvrdosť zákona; pojem dobrých mravov nemožno totiž vykladať len ako korektív či doplňujúci obsahový faktor výkonu subjektívnych práv a povinností, ale tiež ako morálne meradlo pre použiteľnosť právnych noriem. Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným, a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje. Uplatnenie námiетки premlčania sa prieči dobrým mravom v tých výnimočných prípadoch, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi, a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Postup podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, a to vtedy, ak vznesenie námiетки premlčania je výrazom zneužitia práva v neprospech toho účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by nepriznanie jeho nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. Preto pre odopretie účinkov vznesenej námiетки premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námiетка premlčania uplatnená.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Občianskoprávne vzťahy a ich podstata

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 3 ods. 1

15 K postupu súdu pri úvahe o použití moderačného práva pri rozhodovaní o náhrade nákladov konania

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 825/2015 zo dňa 7. 4. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje konkrétny postup, ktorý je potrebné v civilnom konaní dodržať, pokiaľ súd uvažuje o výnimočnom nepriznaní náhrady nákladov konania procesne úspešnému účastníkovi konania.

Právna veta:

Pri úvahe o použití ustanovenia § 150 OSP má súd najskôr zistiť výšku nákladov konania, ktorá by mala byť procesne úspešnej strane nahradená, následne má zvážiť dôvody pre uplatnenie moderačného práva, pričom má posúdiť, či možno od toho, komu má byť náhrada nákladov konania priznaná, spravodlivo požadovať, aby náklady konania niesol zo svojho, a či je, naopak, nespravodlivé ukladať náhradu nákladov konania tomu z účastníkov, ktorý vo veci úspech nemal.

Právna oblasť: Občianske právo procesné

Právny inštitút: Civilné konanie, Trovy konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 99/1963 Zb. – § 150 (do 30. 6. 2016)
160/2015 Z. z. – 257 (od 1. 7. 2016)
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 150